

N:o 161.

Af herr C. A. J. Fagerlund m. fl., i anledning af Kungl.

Maj:ts proposition angående inrättande af ett nytt stift m. m.

Med öfvertygande skäl har i Kungl. Maj:ts nådiga proposition n:o 44 ådagalagts behöfligheten af Hernösands stifts delning. Ett sålunda ådagalagdt behof bör naturligtvis tillgodoses, där ej öfvervinneliga hinder däremot möta. Någon allvarlig gensägelse lär väl ej heller från något håll göras mot förslaget om stiftsdelningen.

Däremot har icke i den kungl. propositionen ens påståtts och långt mindre visats, att några sakliga grunder motivera nödvändigheten af, att såsom villkor för stiftsdelningen skulle uppställas sammanslagning af Växjö och Kalmar stift.

Hänsyn till Växjö, men ännu mera till Kalmar stift afråda en dylik sammanslagning.

Redan år 1602 förordnades en särskild superintendent i Kalmar, och superintendenturen förändrades till biskopsstift 1678. Under sekler har således den institution, som man nu vill upprifva, rotat sig fast i sin hemort.

Det lär väl af alla böra medgifvas, att en flera århundraden gammal institution, som ännu arbetar väl och är omfattad af den allmänhets orubbade förtroende, hvilken den är satt att i närmaste hand betjäna, icke utan verkligt tvingande realgrunder bör upplösas. Att sådana grunder icke föreligga för förslaget, att Kalmar stift skulle upphöra att vara ett själfständigt stift, torde af ingen kunna sanningsenligt bestridas. Lika litet kan förnekas, att den föreslagna stiftsammanslagningen skulle åstadkomma försämring af de ecklesiastiska förhållandena inom de områden, som höra till Kalmar och Växjö stiftstyrelser verksamhetsfärer.

Samma uppfattning, som härmed antydts, har legat till grund för och på kraftigt sätt gjorts gällande i de kungl. propositionerna angående Hernösands stifts delning, som framlagts för 1893, 1896, 1897 och 1898 års Riksdagar. Äfven i detta års kungl. proposition framhålles, »att skälen för denna delning äro sådana, att de helst borde kräfva delningen utan sammanblandning med någon annan därmed icke nödvändigt sammanhängande fråga».

Äfven inom Riksdagen har ett liknande åskådningssätt gjort sig gällande. Vid alla de fyra nyss nämnda riksdagarna har Första Kammar-
aren utan votering gifvit sitt bifall till Hernösands stifts delning utan att såsom villkor härför ifrågasätta sammanslagning af andra stift.

För stiftsdelningen utan villkor af stiftsammanslagning afgåfvos vid 1896 års riksdag i Andra Kammaren 107 röster, under det att 107 fasthöllo sagda villkor. Den förseglade sedeln beredde majoritet åt de sist nämnda. Vid 1897 års riksdag visade motsvarande votering siffrorna 93 mot 118 och vid 1898 års riksdag 95 mot 128.

Häraf framgår, att, om båda kamrarnes röster sammanräknas, inom Riksdagen ett mycket stort flertal medgifvit, att behovet af stiftsdelning i Norrland borde tillgodoses för sin egen skull utan att härmed sammankopplades frågan om stiftsammanslagning i landets sydligare delar.

Den befolkning, hvilkens intressen närmast och mest komma att beröras af den föreslagna stiftsammanslagningen, har på det mest otvetydiga och bevekande sätt framburit sina bekymmer och sin smärta öfver förslaget att blifva beröfvad sin egen själfständiga stiftstyrelse och så kraftigt, det stått i deras makt, protesterat mot en åtgärd, hvilken skulle kännas för dem så mycket obilligare och bittrare, som intet verkligt hinder finnes att tillgodose Norrlands utan att på samma gång åsidosätta dess bästa.

Mot ett beslut om sammanslagning af Växjö och Kalmar stift talar äfven det mindre lämpliga i att, utan en utredning jämväl af förhållandena inom andra stift i det södra Sverige, indraga ett af stiften i denna landsdel.

På grund af hvad sålunda anförts hemställa vi, att Riksdagen måtte på det sätt bifalla Kungl. Maj:ts nådiga proposition n:o 44 angående inrättande af ett nytt stift m. m., att Riksdagen dels medgifver,

att från och med den 1 januari 1904 Västerbottens och Norrbottens län må frånskiljas Hernösands stift för att bilda ett särskildt stift med benämningen Luleå stift och med biskopssäte i Luleå,

att biskopslönen i det nya Hernösands stift må utgå med enahanda belopp som i det nuvarande Hernösands stift,

att af biskopslöneregleringsfonden må användas för aflönande af biskop i Luleå stift 14,000 kronor årligen, däraf 12,000 kronor såsom lön och 2,000 kronor såsom hyresersättning,

att notarien och amanuensen vid domkapitlet i det nya Hernösands stift må åtnjuta enahanda löneförmåner, som bestämts för samma tjänstemän vid domkapitlet i det nuvarande Hernösands stift,

att för domkapitlet i Luleå stift må utgå aflöning till notarie med 4,500 kronor, däraf 3,000 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, samt arfvode till amanuens med 1,800 kronor under de förbehåll och bestämmelser, som i den för tjänstemännen vid de eklelesiastiska konsistorierna fastställda aflöningsstat äro intagna, samt med där stadgad rätt för notarien till ålderstillägg och pension,

samt att domkapitlet i Luleå må från det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslaget: skrifmaterialier och expenser, ved m. m. emot redovisning undfå erforderliga medel till inköp af skrifmaterialier, inköp af nödvändiga inventarier, renhållning, gas och lyse, ved och vedhuggning, bokinköp, inbindning af böcker och tidningsprenumeration, tryckningskostnader, annons- och fraktkostnader samt utgifter för telegramporto,

dels ock till bestridande af kostnaderna härför samt för vaktbetjäning och årliga utgifter jämte erforderlig utrustning af expeditionslokal vid domkapitlet i Luleå äfvensom hyra för expeditionslokal vid domkapitlet i Visby höja ordinarie anslaget till domkapitlens expeditioner med 9,320 kronor eller från dess nuvarande belopp, 79,580 kronor, till 88,900 kronor samt vidtaga sådan ändring i det på ordinarie stat under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m., att däraf må till domkapitlens expeditioner utgå högst 9,000 kronor, äfvensom på extra stat för år 1904 bevilja ett belopp af 3,500 kronor till anskaffande af möbler m. m. för domkapitlet i Luleå.

Stockholm den 7 mars 1903.

C. Ad. Fagerlund.

P. O. Lundell.

Adolf Johansson.

A. P. Risberg.

C. I. Carlsson.

Alfr. Petersson.
